

گزارشی از برگزاری اول ماه مه در سقز

یک هفته قبل از اول مه، روز جهانی طبقه کارگر، شهر سقز حالت عادی خود را از دست میدهد. فعالین کارگری در جنب و جوشند. مامورین علنی و مخفی رژیم در همه جا حاضرند و با نگرانی اوضاع را میپیمایند. تراکت های اول ماه مه پخش میشود و دست بدست میگردد. در تراکت ها اسمی از محل برگزاری مراسم بمیان نمیآید. کارگران پرسانند. مردم دستخوش هیجانند. خانه فعالین کارگری شناخته شده شهر محل رفت و آمد مردم پرسشگر و هیجانزده میشود. دو روز مانده به اول ماه پرچم های سرخ و شعارهای اول ماه مه در چهار راههای مهم برافراشته میشود. مامورین اطلاعات به خانه محمود صالحی میروند:

— برنامه چیست؟

— روز جهانی خود را جشن میگیریم.

— کجا؟

— وقت خودش اطلاع داده خواهد شد و از مامورین خواهیم خواست امنیت مراسم را تامین کنند.

— شما سخنرانی خواهید کرد؟

— بله.

— امیداوریم صحبت ها تحریک کننده نباشد.

— همه سخنرانی ها پیرامون وضعیت کار و زندگی کارگران و خانواده های کارگری و حقوق بر حقشان خواهد بود.

اگر شما این حرفها را تحریک کننده ندانید تحریکی در میان نخواهد بود.

— ما میخواهیم حادثه ئی پیش نیاید.

— اگر شما حادثه ئی پیش نیارید هیچ چیز روی نخواهد داد.

— ما میخواهیم همکاری کنیم.

روز ۱۰ اردیبهشت فرماندار سقز از محمود صالحی دعوت میکند تا در اداره فرمانداری حضور یابد. در فرمانداری جلسه ئی تشکیل میشود که در آن فرماندار شهردار و نماینده شوراهای اسلامی کار با احترام از محمود صالحی میخوانند در مراسمی که در سالن کاوه برگزار میشود شرکت و سخنرانی کند. آنها تعهد میدهند که او امکان بیاید در کمال آزادی و بدون هیچ ممانعتی مطالب خود را بیان دارد. آنها قول میدهند که مقامات شهر فقط روز کارگر را تبریک بگویند و بقیه جلسه دست کارگران باشد. صالحی از فرماندار میخواهد که تعهدات خود را کتبی کند و رسماً از او برای سخنرانی دعوت نماید تا او بتواند تصمیم بگیرد.

محمود صالحی پس از ترک فرمانداری فعالین کارگری شهر در جریان میگذازد و خواهان تصمیم گیری جمعی میشود. پس از بحث های مفصل و سنجیدن جوانب مثبت و منفی مسئله ۹۵ حاضرین پیشنهاد فرماندار را یک عقب نشینی بزرگ برای رژیم بحساب میآورند و خواهان شرکت در مراسمی میشوند که در سالن کاوه برگزار میشود. استدلال اکثریت اینست که بزرگداشت اول مه و ایراد سخنرانی آزادانه در محیطی که امنیت آن تامین شده به نفع است. حدود ۵ در صد خواستار تحریم مراسم دولتی و برگزاری مراسم مستقل میشوند. پس از اتمام بحثها اکثریت تصمیم میگیرند که در مراسم سالن کاوه شرکت کنند و آنرا بدست بگیرند.

فعالین کارگری پس از تصمیم گیری فوق تدابیر ویژه ئی اتخاذ میکنند که در صورت کلک زدن از جانب رژیم

بتوانند مراسم مستقل خود را برگزار کنند.

شب دهم اردیبهشت شایع میشود که نام محمود صالحی از لیست سخنرانان اول ماه مه حذف شده است. صبح روز بعد کارگران دم فرمانداری جمع میشوند تا از درستی و یا نادرستی این شایعه مطلع شوند. مقامات شایعه را تکذیب میکنند. یکی از مقامات ارشد صراحتاً میگوید که سازمان جهانی مراسم آنها و تشکل‌های موجود را نمی‌پذیرد. او میگوید که ناچارند از نمایندگان مقبول کارگران دعوت کنند و حتی در مقابل سازماندهی مستقل آنها ممانعتی ایجاد نکنند. یکی از فعالین کارگری به مقامات هشدار میدهد که در صورت تخلف از تعهدات فوراً مراسم مستقل برگزار میگردد.

در مراسم سالن کاوه که ساعت ۳ و نیم بعد از ظهر شروع میشود، بیش از ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ نفر شرکت میکنند که اکثریت تام آنها از کارگران رادیکال و خانواده‌های آنها هستند. تعداد زنان شرکت کننده کمی کمتر از نیم شرکت کنندگان است. روسای ادارت شهر نیز در سالن حضور دارند. دو پرچم سرخ و پلاکاردهای بزرگ «زنده باد اول ماه مه، روز همبستگی جهانی طبقه کارگر» جز دیگر آرایه‌های سالن ست. اولین سخنران رئیس خانه کارگر است. سخنان او شامل مقداری کلیشه و وعده‌هایی است که با کلمات «دروغ است، فریب است» و تمسخر اکثریت حضار روبرو میشود. بدنبال او کسی تحت عنوان نماینده کارگران صحبت میکنند که همچنان با تمسخر روبرو میشود. سپس فرماندار پشت میکرفن قرار میگیرد. او روز کارگر را تبریک میگوید و سخنانی دلسوزانه نسبت به کارگران و حقوقشان بیان میکند. بدنبال او رئیس اداره کار روز کارگر را تبریک میگوید.

سپس مراسم با رقص کردی و یک طنز ادامه پیدا میکند. آنها مجری از محمود صالحی دعوت میکنند که ده دقیقه سخنرانی کند. حضور محمود در پشت میکرفن با دست زدن و ابراز شادی طولانی مدت اکثریت حضار روبرو میشود. او پس از تبریک اول ماه مه سخنان خود را با انتقاد از نحوه سازماندهی مراسم و مخصوصاً طنز ادامه میدهد. او به حضار میگوید کارگر، آنطور که در طنز آمد، انسانی خل مزاج نیست، بلکه خالق همه نعمت هاست. این بیان با کف زدن و تشویق وسیع و طولانی روبرو میشود. محمود صالحی با اشاره‌ئی به اول ماه مه و حکمت آن از شرایط نامناسب تحمیل شده به کارگران در ایران صحبت میکند. او به دستگیری آقای اسماعیل خودکام در بوکان و مضروب شدن او از جانب مامورین اطلاعات اشاره میکند، آنرا محکوم مینماید. او میگوید همه این اعمال و نیز منع تعقیب دستگیر شدگان ماه مه ۱۳۸۳ سقز باید به حکومت تحمیل شود. او خطاب به جمعیت میگوید که کارگر اگر پراکنده نباشد میتواند جامعه‌ئی آزاد، برابر و خالی از استثمار برقرار کند. او در همین جا وارد بحث ضرورت متشکل شدن کارگران میشود. او ضمن برشمردن مضرات خانه کارگر و شوراهای اسلامی از کارگران میخواهد که تشکلهای مستقل از دولت خود را سازمان دهند. او ضمن اعلامیه «کمیته هماهنگی...» و نیز قطعنامه اول ماه مه کارگران را میخواند فواید داشتن تشکل مستقل و آزاد را برشمارد. سخنرانی صالحی که حدود ۲۵ دقیقه طول میکشد چندین بار با کف زدنهای طولانی و فریاد شغف حضار روبرو میشود. در تمام این مدت مقامات عرق ریختن میریزند و خون دل میخورند.

جلال حسینی، از فعالان سرشناس کارگری و از دستگیر شدگان اول ماه مه پارسال در سالن تراکتی را پخش میکند به این مضمون: «گرامی باد اول ماه مه، روز همبستگی طبقه کارگر» او ضمن پخش تراکت توضیح میدهد که او و رفقاییش به خاطر این شعار و دفاع از حقوق کارگر دستگیر و محاکمه شده‌اند.

پس از اتمام مراسم عده زیادی از حضار پیرامون محمود صالحی و رفقاییش جمع میشوند. مقامات شهر دست

بدامن فعال کارگری میشوند و از آنها خواهش میکنند کاری کنند که جمعیت شرکت کننده به آرامی سالن را ترک کنند.

رهبران و فعالین کارگری سقز برگزاری مراسم را در مجموع موفقیتی برای کارگران ارزیابی میکنند.

انجمن کارگری جمال چراغ ویسی

اول ماه مه ۲۰۰۵

anjoman_kargarijama@yahoo.com

www.akjamal.com